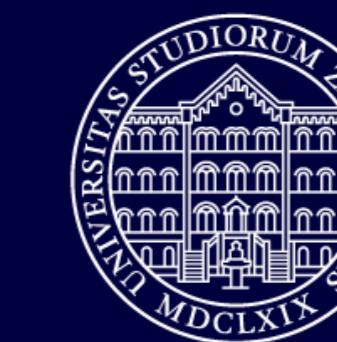

Modeliranje dekarboniziranoga višeenergijskoga industrijskoga postrojenja kao pružatelja usluga fleksibilnosti u uvjetima cjenovne nesigurnosti

Matija Kostelac, mag. ing. el. techn. inf.

mentor: izv. prof. dr. sc. Tomislav Capuder
Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva

1. Uvod

Industrijska postrojenja će biti bitni sudionici u tranziciji prema niskougljičnim tehnologijama:

- 25% potrošnje finalne energije u EU
- Energetski intenzivna postrojenja
- Trošak energije čini značajni udio u cijeni proizvoda
- Smatraju se višeenergijskim sustavima
- Lokalna proizvodnja električne i toplinske energije
- Komplicirani sustavi sastavljeni od raznih proizvodnih procesa i uređaja za snabdijevanje energetskih potreba
- Postojeća razina automatizacije

Takva postrojenja su pokazala značajan potencijal za:

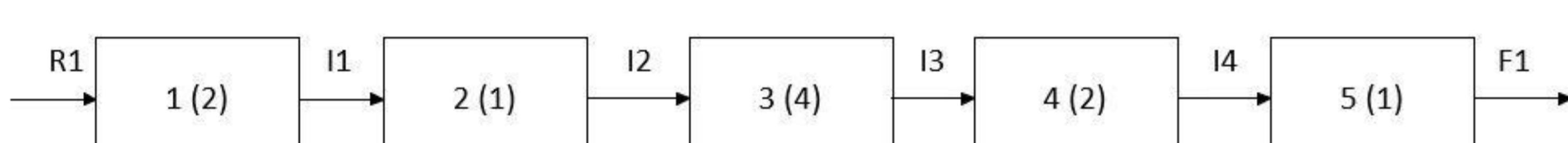
- Programe odziva potrošnje
- Samostalno natjecanje na energetskim tržištima
- Značajno smanjenje štetnih emisija
- Integraciju vodikovih tehnologija i obnovljivih izvora energije

2. Opis problema i metodologija

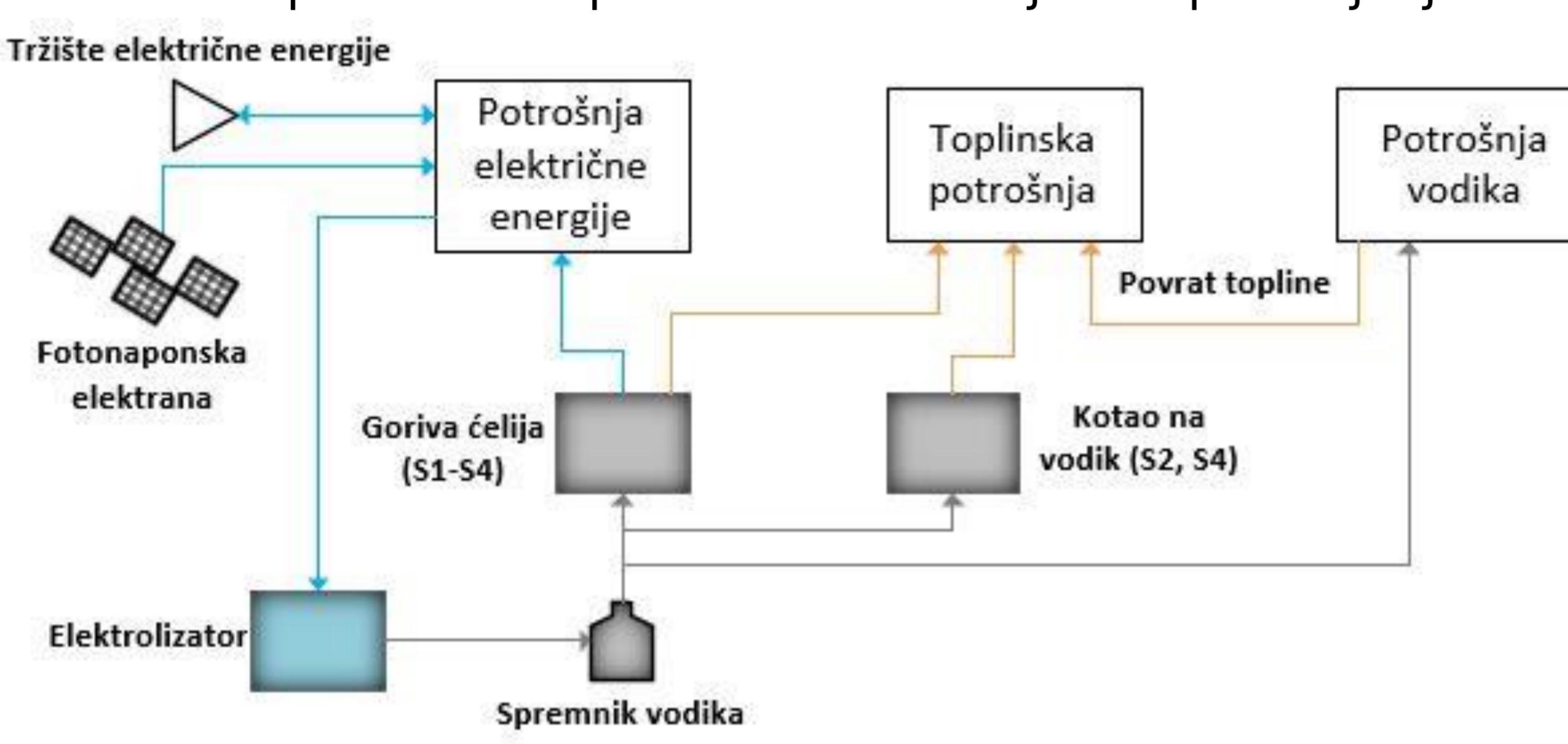
Model se sastoji od dva dijela:

1. Optimizacija rada proizvodnih procesa u kojima se od sirovih materijala dolazi do finalnog produkta. Rad ovih procesa predstavlja sektore potrošnje. (Slika 1)
2. Optimizacija uređaja za proizvodnju električne i toplinske energije, vodika, rada obnovljivih izvora energije i tržišta električne energije. (Slika 2)

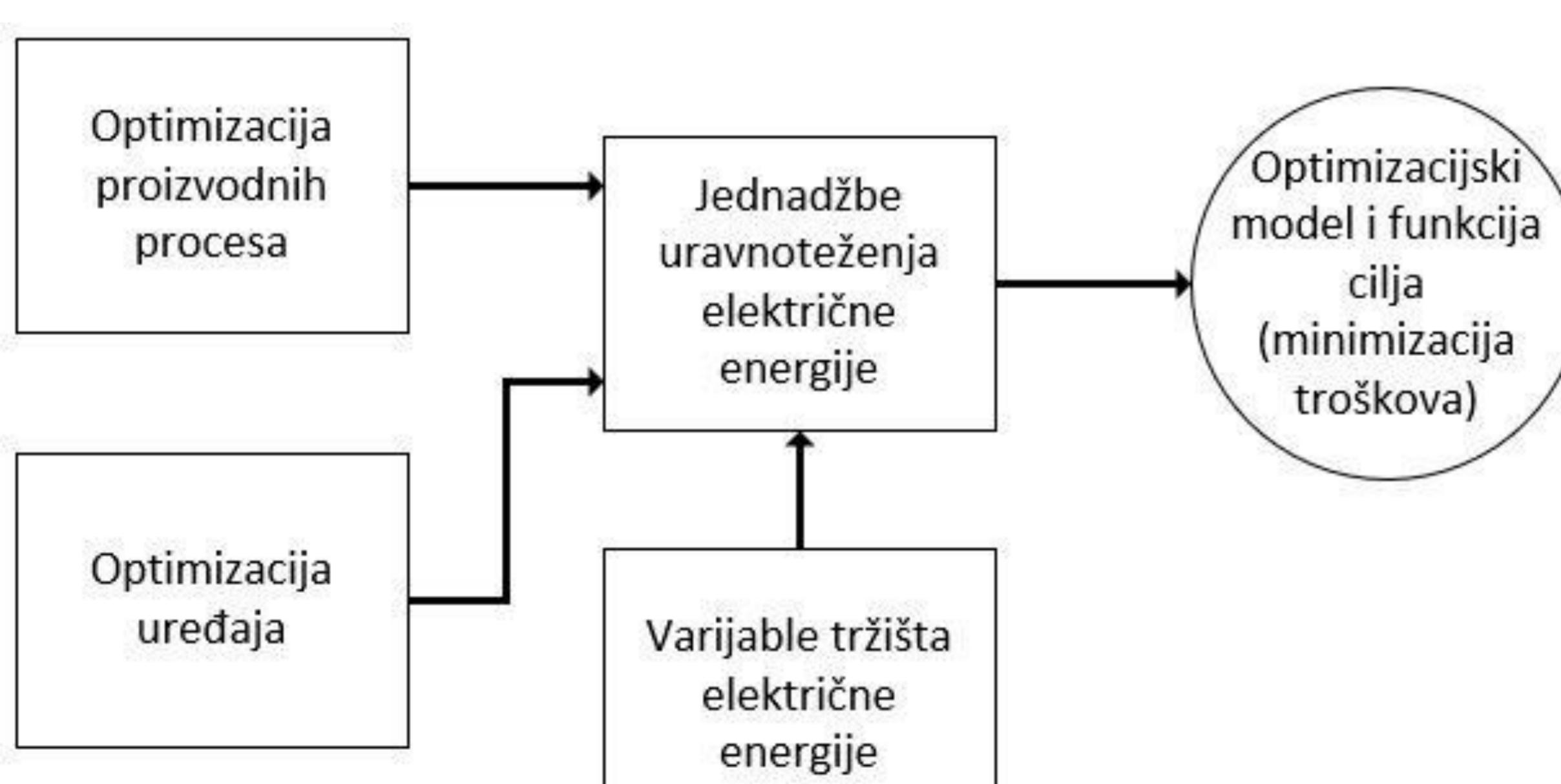
Optimacijski model spada u vrstu mješovitog cjelobrojnog linearног programiranja. (Slika 3)

Slika 1. Lanac proizvodnih procesa u industrijskom postrojenju

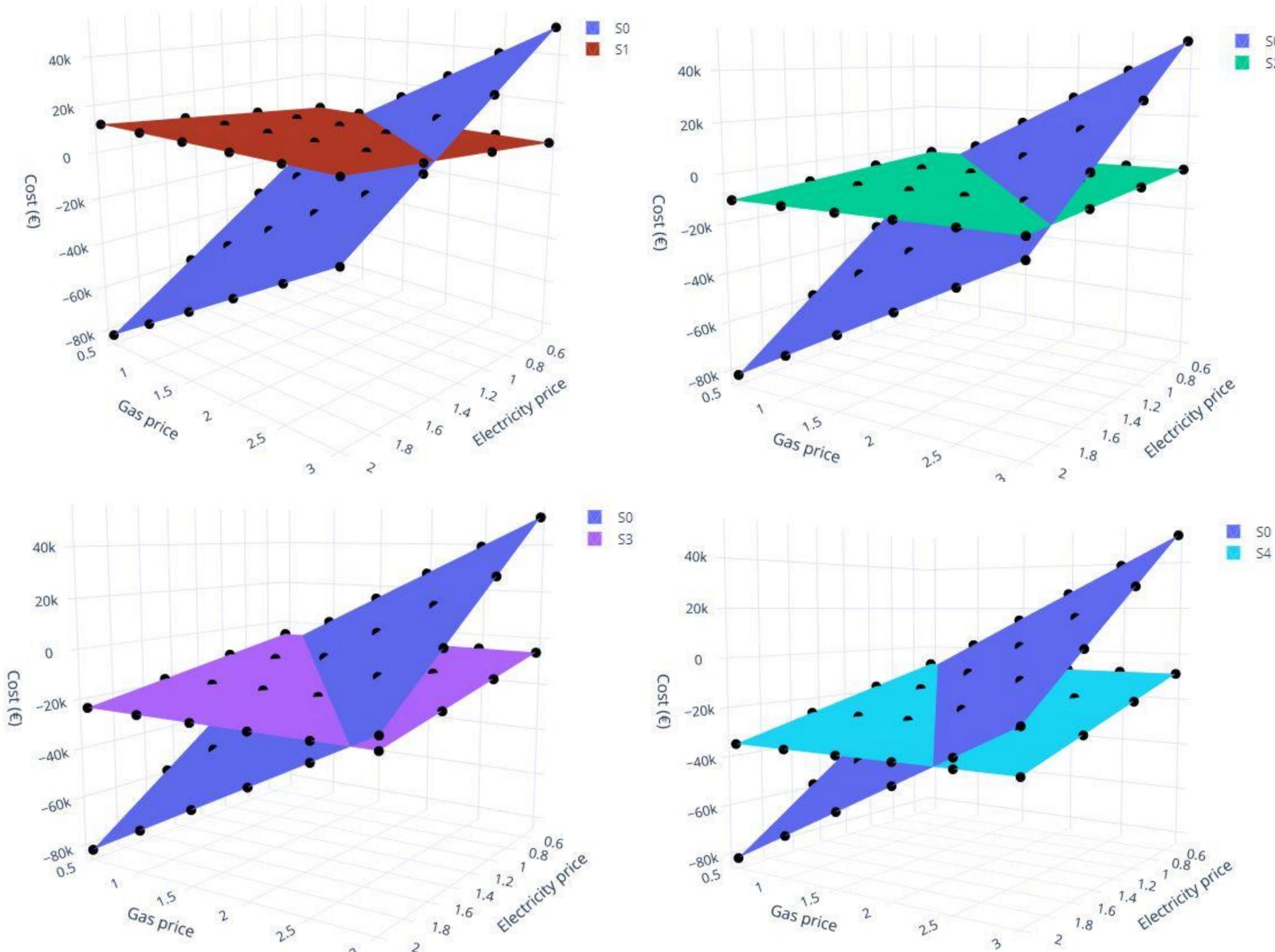
Slika 2. Uređaji za zadovoljavanje energetskih potreba postrojenja

Slika 3. Shema optimizacijskog modela

3. Ekonomска analiza

Pet slučajeva su međusobno uspoređeni. S0 predstavlja klasično postrojenje pogonjeno prirodnim plinom, dok S1-4 koriste vodikove tehnologije. Razlika između S1 i S2 je kotač na vodik i goriva ćelija prilagođena za toplinsku tj. električnu proizvodnju. S3 i S4 su rasporedom isti kao S1 i S2, te se razlikuju u tome što koriste efikasniji elektrolizator (komercijalno nedostupan). Analiza je provedena za razne kombinacije cijena električne energije i plina, koji predstavljaju prošle i buduće cijene.

4. Analiza emisija stakleničkih plinova

Uspoređuju se S0 i S1 u dvije analize:

1. Normalni pogon za jedan set cijena.
2. Normalni pogon sa penaliziranim izvozom električne energije (potiče se bolje lokalno iskorištavanje električne energije).

Promatraju se 2 vrste emisija:

1. Direktne – nastale lokalno izgaranjem prirodnog plina
2. Indirektne – nastale proizvodnjom električne energije iz uvoza

Scenarij	Uvoz EE	Izvoz EE	Uvoz plina	CO2
S0	209,12	498,72	280,91	136.217,4
S1	636,8	503,57	0	84.693,8
S0 (pen.)	89,75	379,35	374,39	121.808,4
S1p (pen.)	133,23	0	0	17.719,23

5. Zaključak

Iz istraživanja su dovedeni iduci zaključci o implementaciji vodika:

- Ovisno o budućem kretanju cijena, mogu se mjeriti s tradicionalno jeftinim opcijama.
- Pružaju puno veću fleksibilnost te su puno manje osjetljive na promjenu cijena na tržištu.
- Potpuno su uklonjene direktnе emisije i uvelike smanjenje indirektne emisije.
- Mogu potpuno iskoristiti lokalnu proizvodnju električne energije.

Zahvale

Djelomično financirano od strane Hrvatske zaklade za znanost i HEP Operatora distribucijskog sustava unutar projekta IMAGINE (PAR-2018) i od strane Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj projektom USBSE (KK.01.1.1.07)

Kontakt

Matija Kostelac, mag. ing. el. techn. inf.
matija.kostelac@fer.hr